

SPOMENIK HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ DOMOVINSKOG RADA U DUGOJ RESI

arhitektonsko urbanističko likovni natječaj

radna-memoriya-ram-hp- kao-light-motiv-memoriyalog znaka

POPIS SVIH PRILOGA NATJEČAJNOG RADA:

- PLAKATI A2 horizontalno 5 komada
- KNJIŽICA A4 horizontalno 3 komada
- MAKETA 1 komad
- STIK sa pdf zapisom 1 komad
- KUVERTA s naznakom "NE OTVARAJ DO KRAJA ŽIRIRANJA" 1 komad

TEKSTUALNO OBRAZLOŽENJE

Ovim prijedlogom spomen-obilježja hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata u Dugoj Resi redefinira se uobičajena podjela između spomenika i njegova okoliša te ih se promatra kao jedinstvenu prostornu cjelinu. Polazište rada temelji se na razumijevanju spomenika ne samo kao izdvojenog objekta — totema ili memorijalnog znaka — nego kao prostora u kojem su memorijalna funkcija i svakodnevni život nerazdvojivo povezani. Umjesto klasičnog odnosa „spomenik i okolišno uređenje“, predlaže se jedinstvena struktura u kojoj se memorijalni sadržaj pretače u trg, šetnicu, klupu, prostor susreta, odmora i kontemplacije.

Koncept simbolički promišlja žrtvu hrvatskih branitelja kao trajno ugrađenu u suvremeni život i dovršetak procesa stvaranja hrvatske države. Žrtva se ne interpretira kao izdvojeni povijesni trenutak, nego kao konstitutivni dio sadašnjosti i budućnosti zajednice. Iz toga razloga izbjegava se doslovna simbolika „per se“, dok se naglasak stavlja na isprepletenost spomenika i stvarnog života. Spomenik nije zamišljen samo za promatranje — njega se dodiruje, po njemu se hoda, na njemu se sjedi, odmara i promišlja budućnost.

Kompozicija je dimenzionirana tako da zadrži monumentalnost i u trenucima intenzivnijeg korištenja prostora, a istodobno omogućuje percepciju jedinstvenog likovnog djela. Spomenik sadrži vlastiti prostor kretanja te u svojem „praznom“ izdanju djeluje poput rastućeg modela.

U odnosu na lokaciju, koncept se svjesno odmiče od klasičnog modela postavljanja spomenika na kraju parcele, kojem se pristupa dugom, ceremonijalno oblikovanom stazom. Umjesto toga, spomenik se otvara posjetitelju već pri prvom kontaktu s glavnom parkovnom šetnicom koja tangira lokaciju. Komunicira i s prolaznicima koji ne ulaze na parcelu, dok onima koji žele dublje iskustvo omogućuje ophod i boravak unutar same strukture.

Posjetitelj može pristupiti i južnom dijelu parcele te sjesti na klupu koja je sastavni dio kompozicije. U miru parkovnog ambijenta otvara se prostor za kontemplaciju i osobno promišljanje teme koju spomenik obilježava. Završni čin posjeta nije okretanje leđa spomeniku i povratak na glavnu šetnicu, nego mogućnost fizičkog ulaska u spomenik i ostvarivanja neposrednog kontakta s njim.

U tom fizičkom kontaktu oblikovne i prostorne uloge jasno su hijerarhijski definirane. Komunikacijske linije i hodne površine čitljive su kroz ravne horizontalne plohe, dok su izdignuti elementi namijenjeni sjedenju i zadržavanju. Vertikalni elementi visine 3,8 metra rezervirani su za simbolička obilježja, imena stradalih branitelja te motiv silueta hrvatskih vojnika u odlasku prema novom životu. Ispred glavnog vertikalnog elementa predviđena je izdignuta ploha za polaganje vijenaca.

OSNOV DIZAJNA

Osnovu kompozicije čini hrvatski grb rastera 5×5 polja, interpretiran u osnovnoj bijeloj boji na šljunčanoj podlozi. Polja su oblikovana kao prostorne „kocke“, dok ukupni tlocrt zauzima kvadrat dimenzija 12×12 metara. Cjelokupna kompozicija kaskadno se razvija nad terenom kroz kvadratni raster i jasno se odvaja od klasičnog okolišnog uređenja. Ona nije tek oblikovanje partera, nego samostalni prostorni element iz kojeg proizlazi i njezina simbolika. Bijela boja tehno-betona komplementarna je zelenilu parka te dodatno naglašava prisutnost memorijalne strukture u prostoru.

OSNOV KONCEPTA

Temeljna ideja ovog rada jest koncept „Memorijalnog Matrixa“, koji se u potpunosti ostvaruje tek kroz prostornu sintezu memorijalne strukture i živih posjetitelja. Sjećanje na prošlost i odgovornost prema budućnosti ne mogu egzistirati isključivo u materijalnim, neživim blokovima; oni postoje tek kao emocija i iskustvo unutar ljudi koji prostor koriste i doživljavaju.

Memorijalna struktura stoga djeluje kao katalizator sjećanja. Tek sudjelovanjem posjetitelja i njihovim fizičkim uklapanjem u prostornu kompoziciju ovaj rad dobiva puni smisao i život. Spomenik postaje svojevrsna „memorijalna pozornica“ koja ne govori samo o počecima Domovinskog rata, nego i o onome što je tom žrtvom stvoreno — o životu koji traje i koji će se nastaviti.

Koncept asocira na memoriju računalnog sustava koja ostaje nijema dok kroz nju ne prođe energija. Kao što matična ploča računala oživljava tek u spoju s protokom energije, tako i ovaj memorijalni prostor svoju puninu ostvaruje tek u susretu s tijelom i duhom posjetitelja, u čijem se iskustvu nalazi pravo sjećanje.

Spomenik se ne razmeće vlastitom pojavnošću niti počiva na patetičnoj ili artificijelnoj monumentalnosti. Njegova je uloga ponizno potaknuti sjećanje i pozvati na povezivanje.

KONSTRUKCIJA I MATERIJALIZACIJA

Spomen-obilježje kao cjelina formirano je od tehno-betonskih kubusa postavljenih na tampon podlogu, s međusobnim fugama širine 1,5 cm kroz koje se oborinska voda procjeđuje u drenažni sloj ispod konstrukcije. Kubusi su prefabricirani i izrađeni u glatkoj metalnoj oplati, sa skošenjem rubova 1×1 cm. Radi jednostavnije dopreme i montaže predviđena je tehnologija izvedbe po uzoru na Marinetek NCP betonske pontone. Unutrašnjost elemenata izvedena je od ekspaniranog polistirena gustoće 15 kg/m^3 , dok ovojnici čini bijeli tehno-beton debljine 12 cm i čvrstoće 45 N/mm^2 , armiran nehrđajućim čelikom i polipropilenskim vlaknima. Visoka čvrstoća betonske ovojnice omogućuje smanjenje ukupne debljine elemenata i njihove mase. Postavljanje elemenata „in situ“ predviđeno je industrijskim vakuumskim podizačima poput sustava Kappa-Levator EiMAH, pojedinačne nosivosti do 3500 kg. Predprojektna procjena težine najvećih elemenata iznosi do 3000 kg.

ODNOS PREMA OKRUŽENJU

Predloženo rješenje uspostavlja izravan odnos s neposrednim okruženjem, osobito s prostorom dječjeg igrališta i vrtića uz samu lokaciju spomenika. Raster „kockica“ od kojih je oblikovana memorijalna struktura ne djeluje kao zatvoren i samodostatan geometrijski motiv, nego se prostorno i simbolički nastavlja na modularne elemente dječjeg igrališta u neposrednoj blizini. Time se uspostavlja veza između prostora sjećanja i prostora budućnosti.

Kvadrat kao osnovna jedinica hrvatskog grba u ovom se kontekstu ne interpretira isključivo kao nacionalni simbol, nego i kao univerzalni element građenja prostora, igre i zajedništva. Geometrija spomenika tako ulazi u dijalog s geometrijom dječjeg igrališta: ista logika rastera koja oblikuje prostor memorije istodobno koegzistira s prostorom dječje igre i svakodnevnog života.

Na taj način spomenik nije izdvojeni objekt posvećen isključivo prošlosti, nego postaje dio kontinuiranog života parka i grada. Vizualni i prostorni odnos dječjeg igrališta i spomenika dodatno naglašava povezanost memorijalnog prostora sa suvremenim životom zajednice. Prostor igre, svakodnevnog boravka i odrastanja neposredno se dotiče prostora sjećanja, čime se simbolički otvara odnos između žrtve hrvatskih branitelja i generacija koje danas žive u prostoru slobode.

U urbanističkom smislu ovakvo prostorno rješenje potvrđuje osnovnu ideju projekta: spomenik nije izdvojeni artefakt unutar parka, nego njegov aktivni prostorni segment. On ne prekida postojeće tokove korištenja prostora, već ih uključuje u vlastiti memorijalni jezik i svakodnevnu funkciju parka.

Blizina dječjeg igrališta pritom se ne promatra kao kontrast memorijalnoj temi, nego kao sastavni dio prostorne i simboličke logike cijelog koncepta.

PREDVIĐENA INVESTICIJA

Procijenjena vrijednost investicije iznosi 100.000,00 €, od čega:
spomenik i parter: 80.000,00 €
uređenje okoliša i rasvjeta: 20.000,00 €

OSNOVNE OBLIKOVNE SMJERNICE

Ne postoje dodatni urbani elementi koji nisu integralni dio spomenika; klupe, podesti, rasvjeta i mjesta zadržavanja sastavni su dio memorijalne kompozicije.

Spomeniku se ne pristupa ceremonijalno dugim hodom niti se od njega odlazi okretanjem leđa.

Spomenik pripada cijelom parku, a ne samo vlastitoj parceli; postaje prostorni dio glavne parkovne šetnice.

U sam monument ugrađuje se ambijent — ne projektira se „monument u ambijentu“, nego „ambijent unutar monumenta“.

Ulazak posjetitelja u prostor spomenika predstavlja čin sinteze prostora Domovinskog rata i suvremenog života.

Funkcionalnost prostora stvara ambijent, dok monumentalnost proizlazi iz doživljaja.

Spomenik ne djeluje samo na pogled i emociju; on poziva tijelo posjetitelja da mu se pridruži.

Otvaranjem vlastitog prostora spomenik prihvaća nova tijela novog vremena i uključuje ih u vlastiti memorijalni kontinuitet.

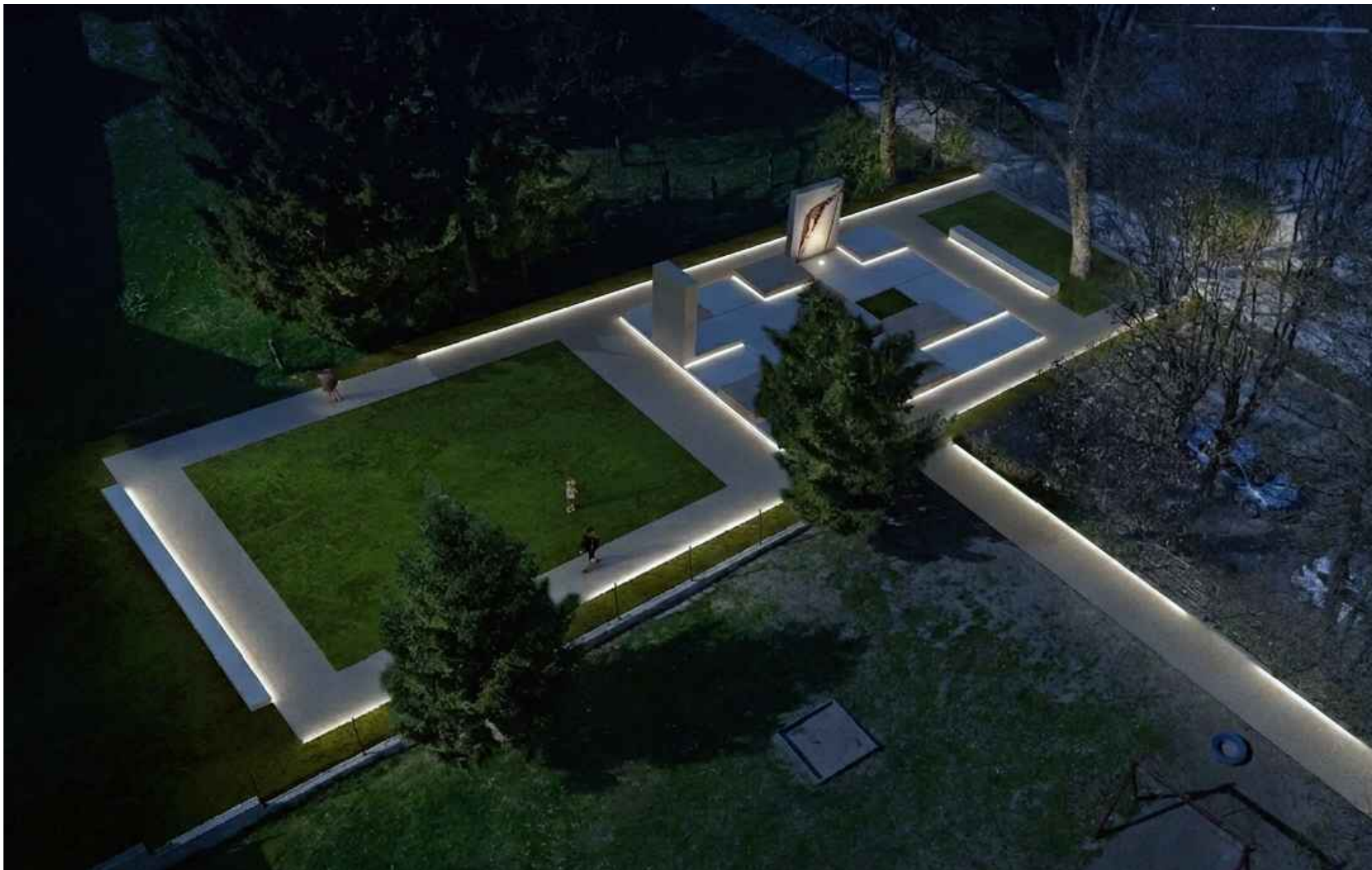
DALJNJE OBLIKOVNE MOGUĆNOSTI

Predložena prostorna struktura otvara mogućnost aplikacije tekstualnih i informativnih sadržaja na unutarnjim i vanjskim vertikalnim ploham. Na njima se mogu postaviti imena stradalih branitelja Duge Rese, osnovni podaci o Domovinskom ratu te informacije o njegovu regionalnom kontekstu.

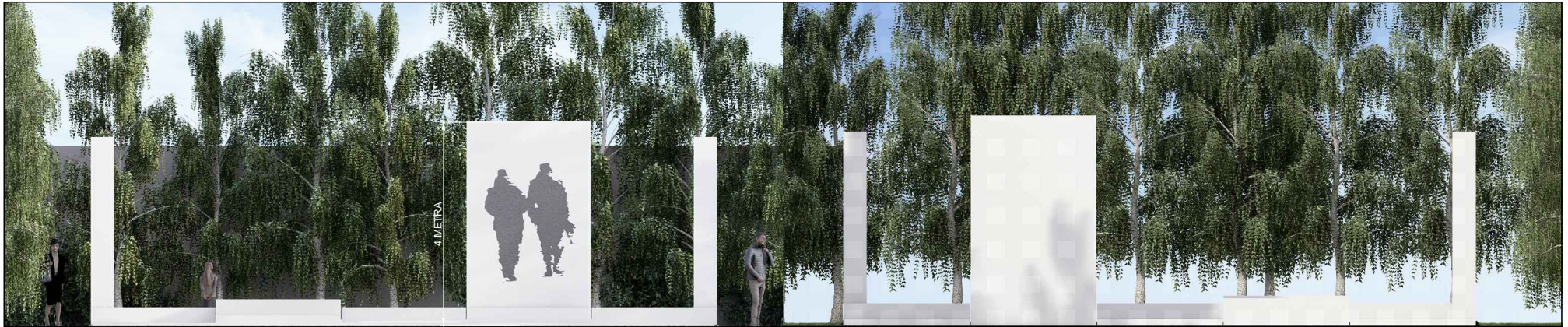
Na taj se način osnovni koncept spomen-obilježja razvija i prema dimenziji otvorenog memorijalnog prostora — svojevrsnog „spomen-muzeja“. Posjetitelj već prije samog ulaska u strukturu dobiva osnovne informacije o temi koju spomenik simbolizira i načinu na koji je ona interpretirana kroz prostor i oblik.

Predloženo rješenje uspostavlja odnos s neposrednim okruženjem, osobito s prostorom dječjeg igrališta i vrtića uz samu lokaciju spomenika. Raster „kockica“ od kojih je oblikovana memorijalna struktura ne djeluje kao zatvoren i samodostatan geometrijski motiv, već se prostorno i simbolički nastavlja na kvadratne i modularne elemente dječjeg igrališta u neposrednoj blizini. Time se uspostavlja veza između prostora sjećanja i prostora budućnosti.

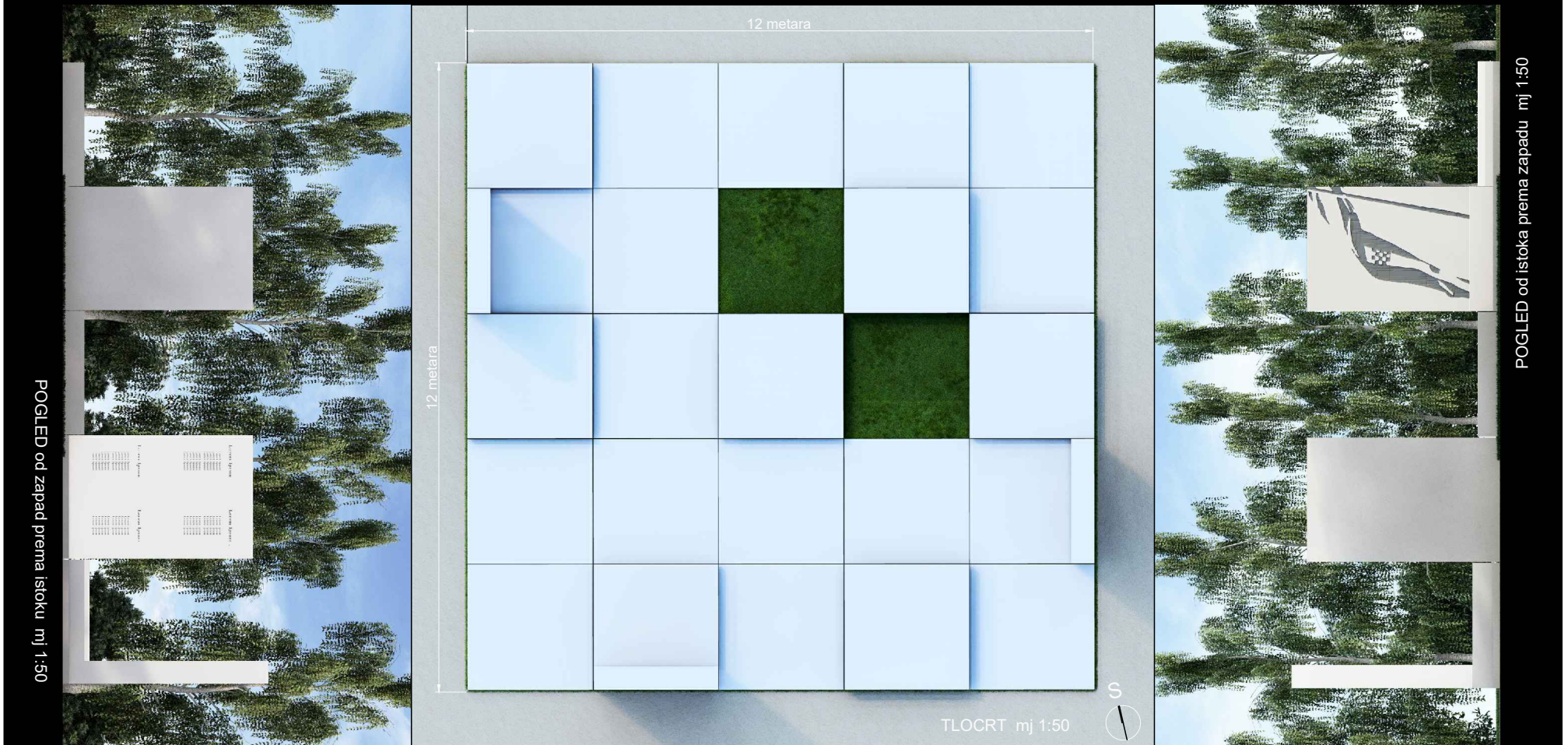

Protezanje rasvjetnog rješenja prema zoni vrtića markira ideju povezanosti spomenika sa budućim naraštajima.
Simbol kompjuterske RAM kao materijalnog nositelja sjećanja

POGLED sa sjevera prema jugu mj 1:50

POGLED od juga prema sjeveru mj 1:50

POGLED od zapad prema istoku mj 1:50

POGLED od istoka prema zapadu mj 1:50

TLOCRT mj 1:50

PREFABRICIRANI TEHNO BETON BIJELI
PREFABRICIRANI TEHNO BETON BIJELI
EKSPANDIRANI POLISTIREN - za smanjenje težine - princip betonskih ponotona MARINETEK NCP
KAMENI DRENAŽNI TAMPON SA IZRAVNAVAJUĆIM SLOJEM
NABIJENA ZEMLJA

DETALJNI PRESJEK mj 1:10

GLAVNI POGLED IZ SMJERA PARKA PREMA SPOMENIKU

